

Filosofie jako „zpěv rozumu“

Vědecké zásady jakoby přibližují vědy živočišným (zejména hmyzím!) instinktům v tom, že za platné se považuje jen to, co lze přesně zaměřit (cíleně „popsat“, charakterizovat) a pak neméně přesně zopakovat. Filosofie se naproti tomu podobá spíše hudbě, v níž umění přesně zahrát nějakou skladbu nikdy nemá ústít v rutinu, nýbrž chápe skladbu (nejen partituru) jako jakési mantinely, za jejichž hranicemi se má odvíjet tvůrčí akt interpretační (takže spíš než o mantinely jde o inspiraci k vlastnímu novotvoření, byť s „průvodcem“). Nikdy však ani v hudbě – a zejména pak nikdy ve filosofii – neznamená (nemá znamenat) sebe lepší živá interpretace omezení jen na tuto jednu skladbu nebo jen na tento jediný způsob či typ hry (a hudby vůbec). Ve filosofii najdeme celou řadu podobností s hudbou a s provozováním hudby, ale u jednotlivého filosofa žádáme jeho vlastní, osobní, myšlenkovou i životní integritu, a to i v případech, kdy „hraje“ (interpretuje) cizí partituru (myšlenky jiného filosofa). K filosofii bytostně náleží jakási vždy připravená pohotovost k „improvizaci“, a to dokonce i když momentálně jde o interpretaci myšlenek jiného myslitele (nesmí ovšem docházet k žádnému směšování! – máme-li rozvést své přirovnání k hudbě, např. ke koncertnímu provedení, půjde či mělo by jít spíše o dobře připravenou mistrovskou „vsuvku“).

(Písek, 140822-2.)